

T. B. M. M. (S. Sayısı : 28)

Sivas Milletvekili Mükerrerem Taşcıoğlu ve 3 Arkadaşının; 298 Sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun, 2820 Sayılı Siyasî Partiler Kanununun ve 2972 Sayılı Mahallî İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi ve Anayasa ve İçişleri Komisyonları Raporları (2/31)

*T. B. M. M.
Anavatan Partisi
Grup Başkanlığı
Tarih : 29.2.1988
Sayı : 11-88/51*

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

298 Sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun, 2820 Sayılı Siyasî Partiler Kanununun ve 2972 Sayılı Mahallî İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi ilişikte sunulmuştur.

**Gereğini arz ederiz.
Saygılarımızla.**

29 Şubat 1988

*Mükerrerem Taşcıoğlu
Sivas Milletvekili*

*Abdulkadir Aksu
Diyarbakır Milletvekili*

*Haydar Özalp
Niğde Milletvekili*

*Ahmet Karaevli
Tekirdağ Milletvekili*

GENEL GEREKÇE

3270 sayılı Kanunun bazı maddelerinin Anayasa Mahkemesince iptal edilmiş olması sonucu ortaya çıkan hukukî boşluğun doldurulması amacıyla 26.4.1961 tarih ve 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 14 üncü maddesinin 1 inci, 4 üncü ve 11 inci bentleri yeniden düzenlenmiş, bu düzenlemeyle seçimlere daha fazla siyasî partinin katılabilmesi imkânı getirilmiştir. Böylece seçime katılacak siyasî partilerin daha az sayıda il ve ilçede teşkilat kurmuş ol-

maları yeterli sayılmış yani daha önce olduğu gibi illerin en az yarısında ve o ilin ilçelerinin de en az üçte birinde teşkilatlanmış olması şartı öngörülmüştür.

Diğer taraftan 2820 sayılı Siyasî Partiler Kanununda da 298 sayılı Kanunda yapılan değişikliklere paralel olarak birtakım yeni düzenlemeler yapılmış ve her iki Kanun arasında uyum sağlanmasına özen gösterilmiştir. Ayrıca gerek Milletvekili seçimlerinde ve gerekse Mahallî İdareler Seçimlerinde adayların tespitine matuf olan ön-seçimlerin, sağlıklı bir şekilde yürütülmesini teminen bu seçimlerde oy kullanacak partili üyelere ait üye listelerinin Cumhuriyet Başsavcılığında alınacak listelere göre tanzimi ilanı ve kesinleştirilmesinin daha sağlıklı ve güvenli olacağı düşünülmüş ve ilgili maddelerde de bu yönde değişiklik yapılmasında fayda mülhaza edilmiştir.

Büyükşehir ve ilçeleri ile diğer il merkezlerinde Belediye Başkan adaylarının gerektiğinde Siyasî Partiler Kanununun 37 nci maddesindeki usuller çerçevesinde merkez yoklamasıyla belirlenebileceği öngörülmek suretiyle bu belediyeler için özel bir düzenleme getirilmesinde fayda görülmüştür.

2972 sayılı Kanunda Büyükşehir ve ilçelerinde bağımsız adaylara oy verme konusundaki endişeleri ortadan kaldırmak üzere yeni bir düzenleme getirilmiştir.

Oylama sırasında Mahallî İdarelere ait Seçimlerde seçmenlerin partili adaylara oy vermek istemeleri yanında müşterek oy pusulasında yer alan partili adaylardan bir veya birkaçının yerine arzu ettiği bağımsız adaya oy vermek üzere hem parti amblemini taşıyan ve hem de arzu ettiği bağımsız adayın oy pusulasını kullanmaları halinde bu oyların da geçerli sayılacağı, ancak bu durumda bağımsız adayın karşısında bulunan partili adayın bir oy eksik almış sayılacağı yolundaki bir düzenleme ile de tatbikatta meydana gelen karışıklığın giderilmesi düşünülmüştür.

Ülkeyi sürekli bir seçim havası içerisinde tutmamak için Milletvekili Genel Seçimleri ile Mahallî İdareler Seçimlerini tarih olarak yaklaştırmak ve bir tarım ülkesi olan ülkemizde iş, güç itibarı ile en yoğun bir dönem olan Haziran ayı yerine, Mahallî İdareler Seçimleri ve Milletvekili Genel Seçimlerinin Ekim ayı içerisinde yapılmasını temin etmek amacı düşünülmüştür. Böylece, vatandaşın büyük ölçüde seçime iştirakini sağlayarak mahallî idarelerin güçlenmesini temin bakımından teklifin kanunlaşmasının memlekete büyük yararlar getireceği kuşkusuzdur. Kaldı ki çok partili demokratik hayata geçtiğimizden bu yana yapılan genel ve mahallî idare seçimleri daha ziyade sonbahar aylarında yapılmıştır. Bu da genellikle Ekim ayıdır. Türk demokrasisindeki bu genel eğilime uymak ihtiyacı doğmuştur. Haziran ayı belediye hizmetleri bakımından bütçenin henüz tatbikatının tamamlanamadığı bir döneme rastlamaktadır.

Özellikle demokrasinin ara ara kesintiye uğradığı ülkemizde, demokrasiyi yerleştirmek ve onun organlarına sahip çıkmak hepimizin başta gelen görevidir. 6 Kasım seçimleri ile işlemeye başlayan Parlamenter rejimin, sağlıklı bir yapıya kavuşması için kabul edilen yeni Anayasanın ve kanunların uygulanması sırasında ortaya çıkabilen aksaklıkları gidermek, boşlukları doldurmak yani hukuķî rejimi tesis etmek, yine hukuk çerçevesi içerisinde, yasama organının görevidir.

Yasama organı, bu görevini yaparken meselelere salt hukuk açısından değil, toplumun sosyal ve ekonomik menfaatleri açısından da bakarak Anayasa koyucunun esas amacı doğrultusunda toplum ve ülke gerçeklerine en uygun çözümü bulmaya çalışır. Yapılmak istenen husus, yeterince tatbik imkânı bulamamış, henüz yeni sayılabilecek hukuk kurallarının zamanla Anayasa ve toplum bünyesine uygun hale getirilmesini sağlamaktır.

Yukarıda arz ettiğimiz sebeplerle 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Kanununda, 2820 sayılı Siyasî Partiler Kanununda ve 2972 sayılı Mahallî İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Kanununda bazı değişikliklerin yapılması gereği ile bu teklif hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkındaki Kanunun 14 üncü maddesinin 1 inci, 4 üncü ve 11 inci bentleri yeniden düzenlenerek 28.3.1986 tarihli ve 3270 sayılı Kanundan önceki haline dönüştürülmek suretiyle siyasî partilerin gerek milletvekili ve gerekse Mahallî İdareler Seçimlerine katılabilmesi için eskiden olduğu gibi il teşkilatlarını, illerin en az yarısında, ilçe teşkilatlarında ise o ilin ilçelerinin en az üçte birinde kurmuş olmaları öngörülmektedir.

Böylece 3270 sayılı Kanunun Anayasa Mahkemesince iptal edilmiş bulunan hükümlerinden dolayı ortaya çıkan boşluğun giderilmesi ve hem de daha az sayıda teşkilat kurmuş olan siyasî partilerin seçimlere katılabilmesi sağlanılmak istenilmiştir.

Ayrıca Yüksek Seçim Kurulunca seçimlerde kullanılacak malzemelerin imalinde kendi üyelerinden 3 yargıcı görevlendirmesi, zarf ve kâğıtların imali Ankara dışında yapıldığından ve bu işlerin yapılması uzun süreye bağlı bulunduğundan, bu üyelerin Yargıtay veya Danıştay'daki asıl görevlerini sürdürmelerini zorlaştırmakta ve sıkışıklığa sebebiyet vermektedir. Yapılan değişiklikle Yüksek Seçim Kuruluna gerektiğinde bu denetim görevini, imalın yapıldığı yerdeki il veya ilçe seçim kurulu başkan veya üyesi bulunan hâkimlere yaptırabilme yetkisi verilerek uygulamada kolaylık sağlanmaktadır.

Madde 2. — 2820 sayılı Siyasî Partiler Kanununun 10 uncu maddesinde yer alan hükmün sonuna iki fıkra ilave edilmek suretiyle, siyasî partilerin kongreleriyle, gerek Milletvekili Seçimlerinde ve gerekse Mahallî İdarelerin Seçimlerinde adayların tespiti gayesiyle yapılacak önseçimlerde; oy kullanacak partili üyelerin sağlıklı bir şekilde tespit edilebilmesi için partilerin il teşkilatlarının Cumhuriyet Başsavcılığına önceden bildirdikleri üye listelerinin esas alınması ve böylece uygulanacak kongrelerin veya önseçimlerin yapılmasına kısa bir süre kala kaydedilen üyelerin mezkûr seçimlerde oy kullanamayacakları esası getirilmiştir.

Ayrıca Cumhuriyet Başsavcılığı üye listelerinin yazılması, çoğaltılması ve bu listelerle ilgili işlerde personel çalıştırmak zorundadırlar. İlave edilen bu fıkra ile diğer seçim işlerinde olduğu gibi üye listeleri ile ilgili işlerde de personel çalıştırılabilmesine, bunlara da ücret ödenmesine ve ayrıca kamu kurum ve kuruluşlarındaki daktilo, fotokopi makinesi, bilgisayar gibi teknik araçlardan istifade edilmesine imkân sağlanmış bulunmaktadır.

Madde 3. — 2820 sayılı Kanununun 20 nci maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında yapılan değişikliklerle Siyasî Partilerin ilçe teşkilatlarının teşekkülü bakımından o ilçeye dahil beldelerindeki kurulacak asgarî teşkilatlanma oranı 2/3'den yarıya indirilirken bu Kanununun 10 uncu maddesinin sonuna eklenen bir fıkra ile getirilen kongre ve önseçimlerde oy kullanacak partili üyelerin sağlıklı bir şekilde tespiti gayesiyle belirli tarihlere kadar Cumhuriyet Başsavcılığına bildirilen üye listelerinin esas alınmasını öngören hükme paralel bir hükmün bu maddede de yer alması düşünülmüştür.

Madde 4. — 2820 sayılı Kanununun 36 ncı maddesi yeniden düzenlenmek suretiyle 298 sayılı Siyasî Partiler Kanununun 14 üncü maddesinin dördüncü ve onbirinci bentlerinde yer alan hükümlerle paralellik sağlanılmak istenilmiştir. Böylece ilgili iki madde arasında uyum sağlanmış ve 3270 sayılı Kanunun hükümlerinin iptali dolayısıyla ortaya çıkan boşluğun, eski madde ihya edilmek suretiyle doldurulması hedef alınmıştır.

Madde 5. — 2820 sayılı Kanununun 42 nci maddesinin 3, 4, 5, 6 ve 7 nci fıkraları değiştirilmek suretiyle kanununun 10 uncu maddesine ilave edilen kongre ve önseçimlerde Cumhuriyet Başsavcılığına bildirilmiş üye listelerinin esas alınacağı yolundaki hükmün paralelinde düzenleme yapılmak suretiyle partili üyelerden «Önseçimin yapılacağı tarih itibarıyla bir önceki yılın sonuna kadar Cumhuriyet Başsavcılığına bildirilmiş üyelerin «Önseçimlerde oy kullanabilecekleri hükmü getirilerek seçim kurullarına adı geçen savcılığa gönderilecek listelerdeki üyelerin önseçimlerde oy kullanabilecekleri ve bu listelerin mahallî seçim kurullarınca ilan ve kesinleştirilmesi esasları belirtilmiştir.

Madde 6. — Siyasî Partiler Kanununun 61 inci maddesinin (c) bendi değiştirilerek Belediye Başkanlığı, Belediye Meclis Üyeliği ve İl Genel Meclisi Üyeliği adaylarından da özel aidat alınması hususu hükme bağlanmıştır.

Madde 7. — Hazırlanan bu Kanun teklifiyle 2972 sayılı Kanunun 8 inci maddesi gereğince 30 Mart tarihinde başlayacak seçim döneminin, bir yandan memleketimizin iklim şartları ve özellikle kış mevsim şartları karşısında Karadeniz ve Doğu Anadolu Bölgemizin ulaşım imkânları yanında bu bölgelerimizdeki yerleşim sisteminin dağınıklığının seçimlere katılma isteğini menfi yönden etkileyeceği, ayrıca memleketimiz insanların iş ve güçleri gereği ilkbahar aylarının sıkıntı ve telaşı göz önünde bulundurulurken diğer yandan Mahallî İdareler Seçimi ile Milletvekili Genel Seçimlerinin yapılış tarihinin birbirine yaklaştırılması suretiyle iki seçim arasında uyum sağlanması için oy verme günü bu maddenin birinci fıkrasıyla Ekim ayı olarak belirlenmiştir. Ayrıca Ekim ayının her hangi bir Pazar gününün kanun metni içerisinde belirlenmesinin bu tarihin millî ve dinî bayramlarımızın birine isabet etmesinin meydana getireceği sıkıntılar düşünülerek, seçim gününün Türkiye Büyük Millet Meclisince belirlenmesinin uygun olacağı düşünülmüştür.

Madde 8. — Bu madde ile 2972 sayılı Kanununun 10 uncu maddesinin üçüncü fıkrasının (c) bendine büyükşehir ve bağlı ilçeleri ile diğer il merkezlerinin belediye başkan adaylarının merkez yoklaması suretiyle tespit edileceğine dair bir hüküm getirilmek istenilmiştir.

Madde 9. — Büyükşehir ve bağlı ilçelerinde bağımsız adayların ayrı oy pusulası ile seçime katılmaları usulü getirilerek hem daha sade hem de bağımsızların aday olabilmeleri konusundaki endişeleri giderici bir yol izlenmiştir.

Madde 10. — 2972 Sayılı Kanununun 19 uncu maddesinin ikinci fıkrasının sonuna bir hüküm ilave edilmek suretiyle seçmenlerce büyükşehir belediyelerindeki ilçe belediye başkanlıklarına bağımsız aday olanlara oy verilmekle beraber partili belediye başkan adaylarına da oy verilmesi halinde, hem parti amblemini taşıyan sütuna mühür basıldığı ve hem de bağımsız adayın oy pusulası kullanıldığında bu zarftaki oyların çift oy anlamını taşımayacağı ve oyun geçerli sayılacağı ve bu suretle de bağımsız adayın hizasında bulunan partili adayın bir oy eksik almış sayılacağı hükme bağlanarak büyükşehir belediyesine bağlı ilçe belediyelerinde de seçmenin siyasi tercihinin tam olarak belirlenmesi hedef alınmıştır.

Madde 11. — Tasarının bu maddesiyle 2972 Sayılı Kanunun değişik 29 uncu maddesinde değişiklik yapılmak suretiyle Mahallî İdarelerin ara seçimlerinin de genel seçimlere paralel olarak Ekim ayı içerisinde yapılmasını sağlayacak bir düzenleme yapılmıştır. Diğer taraftan maddeye yeni bir fıkra eklenerek, seçilmiş bir belediye başkan veya meclis üyelerinin bir yıl geçmeden yeniden seçimlere katılmalarında mahzurların giderilmesi gayesiyle Genel Mahallî Seçimlere bir yıl kala ara Mahallî Seçimlerin yapılmayacağı öngörülmüştür.

Madde 12, 13. — Yürürlük ve Yürütme maddesidir.

Geçici Madde .— Bu maddeyle de Cumhuriyet Savcılıklarına verilecek üye listelerinin yıl sonu itibariyle tamamlanamamış olabileceği düşüncesiyle böyle bir sürenin konulması uygun görülmüştür.

Anayasa Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Anayasa Komisyonu

7 . 3 . 1988

Esas No. : 2/31

Karar No. : 3

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınızca 29.2.1988 tarihinde Komisyonumuza gönderilen Sivas Milletvekili Mükerrerem Taşcıoğlu ve 3 arkadaşının; 298 Sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkındaki Kanunun, 2820 sayılı Siyasal Partiler Kanununun ve 2972 Sayılı Mahallî İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkındaki Kanunun Bazı Maddelerinin değiştirilmesine dair Kanun Teklifi, Komisyonumuzun 3.3.1988 tarihli toplantısında, Adalet Bakanı ile Adalet ve İçişleri Bakanlıkları temsilcilerinin de katılımıyla incelenmiştir.

Teklif 18.9.1987 tarih ve 19578 Sayılı Resmî Gazetede yayımlanan, Anayasa Mahkemesinin 22.5.1987 tarihli ve Esas 1986/17 ve Karar : 1987/11 sayılı Kararı ile 3270 sayılı Kanunun bazı maddelerinin iptal edilmesiyle ortaya çıkan boşluğu doldurmak amacıyla 298 sayılı seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkındaki Kanunun 14 üncü maddesi ile 2820 sayılı Siyasî Partiler Kanununun ilgili maddelerini yeniden düzenlemeyi öngörmektedir.

Teklif ayrıca Genel ve Ara Seçimlerin sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesi için 2820 sayılı Kanunun 42 nci maddesi ile 2972 sayılı Kanunun ilgili maddelerinin değiştirilmesinin yanı sıra ülkeyi sürekli bir seçim havası içerisinde tutmamak maksadıyla milletvekil Genel Seçimleri ile Mahalli İdareler Seçimlerini tarih olarak yaklaştırmayı amaçlayan düzenlemeyi de öngörmektedir.

Komisyonumuz, gerekçesi doğrultusunda teklifi olumlu bulmuş, tümü üzerindeki görüşmeler tamamlandıktan sonra teklifin maddelerine geçilmesini kabul etmiştir.

Teklifin, 2, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 inci maddesi, Geçici maddesi ile 12 ve 13 üncü maddeleri komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

298 sayılı Kanunun 14 üncü maddesinin 1,4 ve 11 inci bendlerinin yeniden düzenlenmesini öngören teklifin 1 inci maddesi, 11 inci bentteki düzenlemenin, belediye başkanlığı il belediye meclisi ve il genel meclisi üyelerinin ara seçimlerinde de uygulanabilmesini sağlamak için bent metnine «ve ara» ibaresinin eklenmesiyle kabul edilmiştir.

2820 sayılı Kanunun 20 nci maddesinin 1 ve 2 nci fıkralarının değiştirilmesini öngören teklifin 3 üncü maddesi, 1 inci fıkrasının son cümlesinde geçen «üçten az» ibaresinin «üç veya daha az» şeklinde düzenlenmesiyle kabul edilmiştir.

2820 sayılı Kanunun 36 ncı maddesinin değiştirilmesini öngören teklifin 4 üncü maddesi, 36 ncı maddenin 1 inci fıkrasına, 298 sayılı Kanunun 14 üncü maddesinin 11 inci bendine paralellik sağlamak amacı ile «oy verme gününden en az altı ay evvel» ibaresi eklenerek kabul edilmiştir.

Raporumuz havalesi gereği İçişleri Komisyonuna gönderilmek üzere, Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur,

Başkan
Kâmil T. Coşkunoğlu
Ankara

Sözcü
Ünal Yaşar
Gaziantep

Üye
Bahattin Çaloğlu
Artvin

Başkanvekili
Alaattin Fırat
Muş

Kâtip
Mehmet Zeki Uzun
Tokat

Üye
Mehmet Pürdeloğlu
Hatay

Üye
Reşit Ülker
İstanbul

Üye
Ülkü Söylemezoğlu
Kahramanmaraş

Üye
Özer Gürbüz
Sinop
Muhalefet şerhim eklidir.

Üye
M. Turan Bayazıt
İzmir
Muhalefet şerhim eklidir.

Üye
Ali Pınarbaşı
Konya

Üye
Yaşar Topçu
Sinop
Muhalefim.

KARŞI OY AÇIKLAMASI

1. Tüm aksesuar maddelerine karşın teklifin örtülü ana amacı Anayasanın 127 nci maddesinin 3 üncü fıkrasında yer alan «Beş yılda bir» sınırlamasını 2972 sayılı Yasanın 8 inci maddesinin 1 inci fıkrasında yapılması öngörülen değişiklikle aşarak yerel yönetim seçimlerinin süresinden önce yapılmasına olanak sağlamaya yöneliktir, bu nedenle Anayasaya aykırıdır.

2. Teklifin 7 nci maddesinde yer alan «Seçimin yapılacağı yıl» sözcükleri ile yerel yönetim seçimlerinin dönem başlangıcının belirtilmesi bilinçli olarak ihmal edilmiştir, Seçim gününü tayin konusunda T.B.M.M.'ne tanınan yetki ise seçimin yapılacağı yılı belirlemeyi kapsamamaktadır.

3. Demokratik hayatın vazgeçilmez unsurları olan ve kurulmaları önceden izin alınmasını gerektirmeyen siyasi partilerin ana işlevleri ve varoluş nedenleri seçimlere katılmaktır. Bunu il ve ilçelerde belli oranlarda ve 6 ay gibi bir süreden önce teşkilatlanma koşuluna bağlamak siyasi partileri siyasetle uğraşan dernekler haline getirecektir. Anayasada siyasi partilerin seçimlere katılmalarını kısıtlayan bir düzenleme yoktur.

4. Anayasanın 127 nci maddesinin 3 üncü fıkrasının son cümlesi büyük yerleşim merkezlerinde özel yönetim biçimleri kurulabilmesine olanak vermekte ise de, bu olanacağı bu birimlerin belediye başkanlarının seçimini de kapsar biçimde değerlendirerek büyük şehirler için ayrı bir sistem getirmek Anayasaya aykırıdır. Ayrıca, ilçe belediye başkanlarını büyükşehir belediye başkanı ile birlikte seçilmiş saymak «Yerel yönetim» kavramına aykırı ve seçmenin iradesine ipotek koyan bir yaklaşımdır.

5. Büyükşehir belediyesi organlarında boşalma olması halinde ara seçim yapılması bu boşalmanın seçimlerden kısa bir süre sonra da olabileceği düşünüldüğünde bu belediyelerin halkın o görev için seçmediği veya tamamen halk tarafından seçilmeyen kişilerce yönetilmesine yol açacaktır.

Bu nedenlerle teklifin, 1/11, 3, 4, 7, 9 ve 10 uncu maddelerine karşıyız.

4.3.1988

M. Turan Bayazıt
İzmir Milletvekili

Özer Gürbüz
Sinop Milletvekili

298 SAYILI SEÇİMLERİN TEMEL HÜKÜMLERİ VE SEÇMEN
KÜTÜKLERİ HAKKINDAKİ KANUN, 2820 SAYILI SİYASİ
PARTİLER KANUNUNUN VE 2972 SAYILI MAHALLİ İDARELER
İLE MAHALLE MUHTARLIKLARI VE İHTİYAR HEYETİ SEÇİMİ
HAKKINDAKİ KANUNUN BAZI MADDELERİNİN
DEĞİŞTİRİLMESİNE DAİR KANUN TEKLİFİ
HAKKINDAKİ MUHALEFETİ ŞERHİDİR

1. 298 sayılı Yasada yapılmak istenen düzenleme her ne kadar Anayasa Mahkemesinin iptaline dayandırılmışsa da Anayasa Mahkemesinin iptal kararı Siyasî Partilerin seçim faaliyetlerine katılmalarını engelleyici hükümlerin Anayasaya aykırılığını saptamış olması karşısında getirilen yeni düzenleme de kanaatimizce Anayasaya aykırıdır.

2. 2820 sayılı Siyasî Partiler Kanununun 10, 20, 36, 42 ve 61 inci maddelerinde yapılan değişiklikler de esasen bu Kanunun tümüne karşı olduğumuzu ve Kanun tümü itibariyle Anayasanın Siyasî Partilerin uyacakları esaslara dair hükümlerinin çok ötesinde her türlü faaliyetlerini düzenlemek ve bu faaliyetler içerisine adli ve resmî kurumları da karıştırmak suretiyle siyasî partilerin mahiyetine ve esas itibariyle vatandaşın teşkilatlanma hakkına taluk eden ve onun kullanılması sonucu ortaya çıkan kurumlardan olması sebebiyle bu tür düzenlemelerin yanlışlığına inanmaktayım. Yürürlüğe girdiği günden bu tarafa durmadan yapılan değişiklikler görüşümüzü doğrulamakta, her yeni değişiklik bir sonrakini hazırlamaktadır.

Bu sebeple Siyasî Partiler Kanununun tümünün yeniden muhtasar bir şekilde düzenlenmesi gereği karşısında yapılmak istenen değişikliklere karşıyım.

2972 sayılı Kanunun 8, 10, 18, 19 ve 29 uncu maddelerinde yapılmak istenen değişikliklere gelince:

Teklif sahipleri tekliflerinden bir hafta önce aynı mahiyette değişiklik metni vermişler ve bu komisyonumuzda görüşülmüştür. Bu tekliflerinde maksadın Anayasa ve ihtiyaçlar doğrultusunda 2972 sayılı Kanunda değişiklik yapmak olmayıp, Anayasanın 127 nci maddesinde getirilmiş olan 5 yıllık mahallî idareler seçimleri süresinin kanuna karşı hile kullanılarak aşılma istenmesi olduğu apaçık ortaya çıkmıştır. Teklif geri çekilmek suretiyle açığa vurulmuş olan gerekçe ve niyet değiştirilip gizlendikten sonra yeniden getirilmiştir.

Bu Kanunda yapılmak istenen değişiklikler, hem Anayasanın 127 nci maddesine hem de değiştirilmek istenen kanunun 2971 numara ile çıkarılmış şeklinin 8 inci maddesinde şimdi yapılmak istenen değişiklik şeklindeki düzenlemenin Cumhurbaşkanlığına Anayasaya aykırı bulunarak geri gönderilmiş olması sebebiyle Cumhurbaşkanlığı görüşüne ters düşmektedir.

Anayasanın 127 nci maddesi mahallî idareler seçimlerini 5 yıla sınırlamıştır. Bu sürenin ülkenin tarım şartları ileri sürülerek ekim ayına alınması suretiyle 6 ay uzatılması ya da tersinden 6 ay kısaltılması Anayasaya açıkça aykırıdır. Kaldığı, tarım şartları Türkiye'nin her seçim çevresi için aynı değildir. Örnek vermek gerekirse seçilip

gelmiş olduğum seçim çevremi tarımsal faaliyet bakımından en yoğun olduğu ay Eylül ve Ekim aylarıdır. Bu örnekleri çoğaltmak ve çeşitlemek mümkündür.

Diğer yandan, mahallî idareler seçimlerinin yapılacağı zamanın kanun yerine Meclis kararına bağlanması da Anayasaya aykırı olduğu gibi Meclisin yasama faaliyetlerinin Anayasa mahkemesi murakabesinden kaçırmak anlamıdır. Anayasa Meclisin hangi konularda karar alacağını ilgili maddesinde göstermiştir. Bunu genişletmek mümkün değildir. 2971 sayı ile Cumhurbaşkanlığına neşredilmek üzere gönderilen ve Cumhurbaşkanlığınca yeniden görüşülmek üzere Meclise iade edilen kanunun söz konusu 8 inci maddesi de aynı şekilde «karar suretiyle» mahallî idarelerin seçimlerinin yenileneceğini kabul etmişti. Cumhurbaşkanlığınca bu düzenleme Anayasaya aykırı bulunmuştur. Meclis geri gönderme gerekçesini haklı bularak Kanunun gönderme sebebine göre düzelterek bugünkü haliyle düzenleyip çıkarmıştı. Meclisin o zaman geri göndermeye karşı kullanmadığı direnmeyi bu defa dolaylı yollardan kullanmaya kalkışması söz konusu olamaz.

Arz edilen sebeplerle teklifin tümüne karşı bulunmaktayım.

Yaşar Topçu
Sinop Milletvekili

İçişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

İçişleri Komisyonu

Esas No. : 2/31

Karar No. : 7

11.3.1988

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Sivas Milletvekili Mükerrerem Taşcıoğlu ve 3 Arkadaşının; 298 Sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun, 2820 Sayılı Siyasal Partiler Kanununun ve 2972 Sayılı Mahallî İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi ön havalesi uyarınca «Anayasa Komisyonu»nda görüşüldükten sonra Komisyonumuza gönderilmiş ve Komisyonumuzun 10.3.1988 tarihli toplantısında, Adalet Bakanı ile Adalet ve İçişleri Bakanlıkları temsilcilerinin de katılmasıyla incelenip, görüşülmüştür.

Sözkonusu teklif; Anayasa Mahkemesinin, 3270 sayılı Kanunun bazı maddelerini iptal etmesi sonucu ortaya çıkan hukukî boşluğun doldurulması amacıyla 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 14 üncü maddesi ile buna paralel olarak 2820 sayılı Siyasal Partiler Kanununda da yeni düzenlemeler yapılmasını ve ayrıca 2972 sayılı Mahallî İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İh-

tiyar Heyetleri Seçimi Kanununda yapılan değişikliklerle de ülkeyi sürekli bir seçim havası içerisinde tutmamak amacıyla milletvekili genel seçimleri ile mahallî idareler seçimlerini tarih olarak yaklaştırmayı düzenlemektedir.

Komisyonumuz, teklifi ve gerekçesini uygun bulmuş, tümü üzerinde görüşmeler tamamlandıktan sonra maddelerine geçmiştir.

Teklifin Anayasa Komisyonunca kabul edilen 1 inci, 3 üncü ve 4 üncü maddeleri Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

2820 sayılı Kanununun 61 inci maddesinin (c) bendinin değiştirilmesini öngören teklifin 5 inci maddesi, Siyasî Partiler Kanununun 64 üncü maddesinde belirtilen sınır içerisinde mahallî idarenin veya görevinin büyüklüğüne göre milletvekili aday adaylarının yanı sıra belediye başkanı, belediye meclisi ve il genel meclis üye aday adaylarından da özel aidat alınması ve bu aidat miktarını siyasî partilerin yetkili merkez karar organlarınınca tespit ve tahsilini sağlamak amacıyla yeniden düzenlenerek kabul edilmiştir.

Teklifin 2, 6, 7, 8, 9, 10, 11 inci maddesi, Geçici Maddesi ve yürürlük ve yürütmeyle ilişkin 12 ile 13 üncü maddeleri de Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere saygıyla arz olunur.

Başkan
Galip Demirel
Malatya

Kâtip
Hasan Çakır
Antalya

Üye
Abdurrahman Karaman
Adıyaman

Üye
Ayhan Arıfağaoğlu
Artvin
Muhallifim

Üye
Mustafa Namı
Çorum

Başkanvekilii
Necat Tunçsiper
Balıkesir

Üye
Ersin Koçak
Adana

Üye
İbrahim Tez
Ankara
Muhallifim

Üye
Ali Necmettin Seyhoğlu
Çankırı

Üye
Ali Rıza Yılmaz
İçel

Üye
Mahmut Alınak
Kars
Muhallifim

Üye
Ömer Seker
Konya

Üye
Yılmaz Sanioglu
Ordu

Üye
Necati Akıncı
Şanlıurfa

Üye
Ziya Ercan
Konya

Üye
Mehmet Adnan Ekmen
Mardin
Muhallifim

Üye
Kudbettin Hamidi
Siirt

Üye
Selahattin Mumcuoglu
Van

SIVAS MİLLETVEKİLİ MÜKERREM TAŞÇIOĞLU VE 3 ARKADAŞININ
TEKLİFİ

298 Sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun, 2820 Sayılı Siyasî Partiler Kanununun ve 2972 sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi

MADDE 1. — 26.4.1961 tarih ve 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 14 üncü maddesinin 1 inci, 4 üncü ve 11 inci bentleri aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

«1 Seçimlerde, içine oy pusulası konulacak olan zarfların, icabında her seçim için başka başka renk ve ölçüde olmak ve gerek piyasada, gerek Devlet Malzeme Ofisinde imal edilen veya ettirilen veya depolarında bulunan zarfların renklerinden ve ölçülerinden farklı ve kâğıdında «Türkiye Cumhuriyeti Yüksek Seçim Kurulu» filigranı bulunmak üzere, yeteri kadar özel zarf imâl ettirmek ve bu imâlâtı, kâğıt hamurundan başlayarak zarfın, imalime ve teslim alınmasına kadar olan safhalarını; yapılacak işin hacmi, süresi ve niteliği dikkate alınarak belirleyeceği kendi üye veya üyelerinin veya imâl ve teslim yerinde yetki vereceği ilçe seçim kurulu başkanının, il seçim kurulu başkanı ya da üyesi hâkim veya hâkimlerinin devamlı gözetim ve denetimi altında yaptırmak ve bu zarfları il seçim kurullarına, her ilin ihtiyacına yetecek sayıda, alınıp belgeleri karşılığında göndermek.»

«4. Tüzüklerine göre ilk genel kongresini yapmış olup, illerin en az yarısında ve en az altı ay evvel il ve ilçe teşkilatını kurmuş bulunan Siyasî Partilerin adlarını, ilçe seçim kurullarının yeniden kurulması için öngörülen ayların ikinci haftasında tespit ve ilan etmek,»

«11 Siyasî Partilerin Milletvekili genel ve ara seçimlerine ve Belediye Başkanlığı ile belediye meclisi, il genel meclisi üyelikleri genel seçimlerine katılabilmeleri için illerin en az yarısında, oy verme gününden en az altı ay evvel teşkilat kurmuş ve büyük kongrelerini yapmış olmaları veya Türkiye Büyük Millet Meclisinde gruplarının bulunması şarttır.

Bir ilde teşkilatlanma, merkez ilçesi dahil o ilin ilçelerinin en az üçte birinde teşkilat kurmayı gerektirir. Bu esaslar dairesinde seçime katılabilecek siyasî partileri tespit ve seçimin başlangıç tarihinden on gün, seçimin yenilenmesi halinde yenileme kararının ilanından sonraki beş gün içinde ilan etmek.»

**ANAYASA KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN**

298 Sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun, 2820 Sayılı Siyasî Partiler Kanununun ve 2972 Sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi

MADDE 1. — 26.4.1961 Tarih ve 298 Sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 14 üncü maddesinin 1 inci, 4 üncü ve 11 inci bentleri aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

«1. Seçimlerde, içine oy pusulası konulacak olan zarfların, icabında her seçim için başka başka renk ve ölçüde olmak ve gerek piyasada, gerek Devlet Malzeme Ofisinde imal edilen veya ettirilen veya depolarında bulunan zarfların renklerinden ve ölçülerinden farklı ve kâğıdında «Türkiye Cumhuriyeti Yüksek Seçim Kurulu» filigranı bulunmak üzere, yeteri kadar özel zarf imal ettirmek ve bu imalatı, kâğıt hamurundan başlayarak zarfın, imaline ve teslim alınmasına kadar olan safhalarını; yapılacak işin hacmi, süresi ve niteliği dikkate alınarak belirleyeceği kendi üye veya üyelerinin veya imal ve teslim yerinde yetki vereceği ilçe seçim kurulu başkanının, il seçim kurulu başkanı ya da üyesi hâkim veya hâkimlerinin devamlı gözetim ve denetimi altında yaptırmak ve bu zarfları il seçim kurullarına, her ilin ihtiyacın yetecek sayıda, alındı belgeleri karşılığında göndermek.»

**İÇİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN**

298 Sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun, 2820 Sayılı Siyasî Partiler Kanununun ve 2972 Sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi

MADDE 1. — Anayasa Komisyonunun 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Sivas Milletvekili Mükerrerem Taşçıoğlu ve 3 Arkadaşının Teklifi)

MADDE 2. — 22.4.1983 tarihli ve 2820 sayılı Siyasî Partiler Kanununun 10 uncu maddesinin sonuna aşağıdaki iki fıkra eklenmiştir.

«Siyasî Partilerin bu kanuna göre yapacakları kongre (delege seçimlerinde ve ön seçimlerde (b) ve (d) bentleri gereğince Cumhuriyet Başsavcılığına bildirilmiş üye listeleri esas alınır.

Cumhuriyet Başsavcılığı, üye listelerinin düzenlenmesi, yazımı, bunların ilçe seçim kurullarına gönderilmesi ve buna ait işlerde 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 31 inci maddesinin üçüncü fıkrasındaki esaslar dairesinde personel görevlendirebileceği gibi, bu işlerin yürütülmesinde kamu kurum ve kuruluşlarına ait teknik araçlardan da yararlanabilir. Görevlendirileceklere 298 sayılı Kanunun 182 nci maddesine göre ücret ödenir. Bu ücretler ile hizmetin ifası için gerekli ödenek Genel Bütçe'den ödenir.

(Anayasa Komisyonunun Kabul Ettiği
Metin)

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği
Metin)

«4. Tüzüklerine göre ilk genel kongresini yapmış olup, illerin en az yarısında ve en az altı ay evvel il ve ilçe teşkilatını kurmuş bulunan siyasî partilerin adlarını, ilçe seçim kurullarının yeniden kurulması için öngörülen ayların ikinci haftasında tespit ve ilan etmek.»

«11. Siyasî partilerin milletvekili genel ve ara seçimlerine ve belediye başkanlığı ile belediye meclisi, il genel meclisi üyelikleri genel ve ara seçimlerine katılabilmeleri için illerin en az yarısında, oy verme gününden en az altı ay evvel teşkilat kurmuş ve büyük kongrelerini yapmış olmaları veya Türkiye Büyük Millet Meclisinde gruplarının bulunması şarttır.

Bir ilde teşkilatlanma, merkez ilçesi dahil o ilin ilçelerinin en az üçte birinde teşkilat kurmayı gerektirir. Bu esaslar dairesinde seçime katılabilecek siyasî partileri tespit ve seçimin başlangıç tarihinden on gün, seçimin yenilenmesi halinde yenileme kararının ilanından sonraki beş gün içinde ilan etmek.»

MADDE 2. — Teklifin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Teklifin 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Sivas Milletvekili Mükerrerem Taşcıoğlu ve 3 Arkadaşının Teklifi)

MADDE 3. — 22.4.1983 tarihli ve 2820 sayılı Siyasî Partiler Kanununun 20 nci maddesinin birinci ve ikinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Siyasî Partilerin İlçe Teşkilâtı, ilçe kongresi, ilçe başkanı, ilçe yönetim kurulu ve belde teşkilatından meydana gelir. Parti Tüzüğünde ilçe disiplin kurulu teşkili de öngörülebilir. Bir ilçede teşkilatlanma, ilçe sınırları içerisindeki beldelerin en az yarısında teşkilat kurmayı gerektirir. Belde sayısı üçten az ise beldenin sadece birinde teşkilat kurulmuş olması yeterlidir.»

İlçe kongresi, ilçe ve çevresindeki köy ve mahallelerde partinin son genel seçimde aldığı oy sayısına göre, seçime katılmamış partilerde ise üye sayısına göre, bu kanunun 10 uncu maddesinde gösterilen Siyasî Partiler sicilinde kayıtlı ilgili parti üyelerinin seçtikleri sayısı 400'ü aşmayan delegelerden oluşur. İlçe Yönetim Kurulu ve varsa ilçe disiplin kurulu başkan ve üyeleri ilçe kongresinin tabii üyeleridir. Geçici ilçe yönetim kurulu başkan ve üyeleri de kongreye katılma hakkına sahiptir. Ancak geçici ilçe yönetim kurulu başkan ve üyelerinden delege sıfatı olmayanların kongrede oy kullanma hakkı yoktur.»

MADDE 4. — 22.4.1983 tarihli ve 2820 sayılı Siyasî Partiler Kanununun 36 ncı maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

«Madde 36. — Siyasî Partilerin Seçimlere katılabilmesi için illerin en az yarısında teşkilat kurmuş ve büyük kongrelerini yapmış olması veya Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubu bulunması şarttır.

Bir ilde teşkilatlanma, merkez ilçesi dahil o ilin ilçesinin en az üçte birinde teşkilat kurmayı gerektirir.»

(Anayasa Komisyonunun Kabul Etiği
Metin)

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği
Metin)

MADDE 3. — 22.4.1983 tarihli ve 2820 sayılı Siyasal Partiler Kanununun 20 nci maddesinin birinci ve ikinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Siyasal partilerin ilçe teşkilatı, ilçe kongresi, ilçe başkanı, ilçe yönetim kurulu ve belde teşkilatından meydana gelir. Parti tüzüğünde ilçe disiplin kurulu teşkili de öngörülebilir. Bir ilçede teşkilatlanma, ilçe sınırları içerisindeki belde-lerin en az yarısında teşkilat kurmayı gerektirir. Belde sayısı üç veya daha az ise beldenin sadece birinde teşkilat kurulmuş olması yeterlidir.»

İlçe kongresi, ilçe ve çevresindeki köy ve mahallerde partinin son genel seçimde aldığı oy sayısına göre, seçime katılmamış partilerde ise üye sayısına göre, bu Kanunun 10 uncu maddesinde gösterilen siyasal partiler sicilinde kayıtlı ilgili parti üyelerinin seçtikleri sayısı 400'ü aşmayan delegelerden oluşur. İlçe yönetim kurulu ve varsa ilçe disiplin kurulu başkan ve üyeleri ilçe kongresinin tabii üyeleridir. Geçici ilçe yönetim kurulu başkan ve üyeleri de kongreye katılma hakkına sahiptir. Ancak geçici ilçe yönetim kurulu başkan ve üyelerinden delege sıfatı olmayanların kongrede oy kullanma hakkı yoktur.»

MADDE 4. — 22.4.1983 tarihli ve 2820 sayılı Siyasal Partiler Kanununun 36 ncı maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

Siyasal partilerin seçimlere katılması

«Madde 36. — Siyasal partilerin seçimlere katılabilmesi için illerin en az yarısında, oy verme gününden en az altı ay evvel teşkilat kurmuş ve büyük kongrelerini yapmış olması veya Türkiye Bü-

MADDE 3. — Anayasa Komisyonunun 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Anayasa Komisyonunun 4 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Sivas Milletvekili Mükerrerem Taşçıoğlu ve 3 Arkadaşının Teklifi)

MADDE 5. — 22.4.1983 tarih ve 2820 sayılı Siyasî Partiler Kanununun 42 nci maddesinin üçüncü, dördüncü, beşinci, altıncı ve yedinci fıkraları sırasıyla aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Üye Kayıt Defterinde Parti üyesi olarak kayıtlı bulunan ve Cumhuriyet Başsavcılığınca seçim kurullarına gönderilen listelerde yer alan üyeler önseçimde oy kullanabilir.»

«Önseçimlerin yapılacağı tarih itibariyle bir önceki yılın son gününe kadar bu kanunun 10 uncu maddesine göre Cumhuriyet Başsavcılığına bildirilen üyeler önseçimde oy kullanabilir.»

«İlçe Seçim Kurulları üye listelerini önseçimden en az otuz gün evvel elinde olacak şekilde Cumhuriyet Başsavcılığından temin eder.»

«Siyasî Partiler kayıtlı üyelerin tamamı dışında başka bir usulle aday yoklaması yapacaksa bu halde oy kullanacak seçmen listelerini önseçimden en az otuz gün önce ilçe seçim kurulu başkanlığına üye kayıt defterleri ile birlikte vermek zorundadırlar.»

«Bu listeler önseçim tarihinden 25 gün önce parti yönetim kurulu ve ilçe seçim kurulu binaları önüne asılır. Sekizinci fıkradaki itiraz süresinden sonra kesinleşen listelere göre parti seçmen kartları ilçe seçim kurulu başkanlığınca her üyeye dağıtılır.»

MADDE 6. — 22.4.1983 tarih ve 2820 sayılı Siyasî Partiler Kanununun 61 inci maddesinin (c) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«c) Milletvekili, belediye başkanlığı, belediye meclis üyeliği ve il genel meclis üyeliği aday adaylarından alınacak özel aiddir.»

MADDE 7. — 2972 sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanunun 8 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Mahalli İdareler Seçimi beş yılda bir yapılır. Seçimin yapılacağı yılın haziran ayının otuzuncu günü seçimlerin başlangıç tarihi olup, seçimler aynı yılın ekim ayı içinde yapılır. Beş yılda bir olmak şartıyla ekim ayının hangi Pazar gününde seçimin yapılacağına T.B.M.M.'nce karar verilir.»

(Anayasa Komisyonunun Kabul Ettiği
Metin)

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği
Metin)

yük Millet Meclisinde grubu bulunması şarttır.

Bir ilde teşkilatlanma, merkez ilçesi dahil o ilin ilçelerinin en az üçte birinde teşkilat kurmayı gerektirir.»

MADDE 5. — Teklifin 5 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Teklifin 5 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Teklifin 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — 22.4.1983 tarih ve 2820 Sayılı Siyasî Partiler Kanununun 61 inci maddesinin (c) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«c) Milletvekili, belediye başkanlığı, belediye meclis üyeliği ve il genel meclis üyeliği aday adaylarından alınacak özel aidat. Bu aidatlar 64 üncü maddedeki esaslar dahilinde siyasi partilerin yetkili merkez karar organlarınca tespit ve tahsil olunur.»

MADDE 7. — Teklifin 7 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Teklifin 7 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Sivas Milletvekili Mükerrerem Taşcıoğlu ve 3 Arkadaşının Teklifi)

MADDE 8. — 2972 sayılı Mahallî İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanunun 10 uncu maddesinin üçüncü fıkrasının (c) bendinin sonuna aşağıdaki ibare eklenmiştir.

«Ancak Büyükşehir ve bağlı ilçeler ile diğer il merkezlerinin belediye başkanlıkları için adaylar 2820 sayılı Siyasî Partiler Kanununun 37 nci maddesi hükümlerine göre merkez yoklaması ile de belirlenebilir.»

MADDE 9. — 2972 sayılı Mahallî İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanunun 3394 sayılı Kanunla değişik 18 inci maddesinin (b) bendinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Büyükşehir Belediyesinde yapılan belediye başkanlığı seçimlerinde siyasî partilerin büyükşehir belediye başkan adayları ile büyük şehire bağlı ilçe belediye başkan adayları yukarıdaki fıkra esaslarına göre düzenlenecek müşterek oy pusulasında birlikte gösterilir ve birlikte seçilmiş olurlar. Bu yerlerde belediye başkanlığı seçimine katılacak bağımsız adaylar ise Yüksek Seçim Kurulunun tayin edeceği ebat, şekil ve miktarda kendilerinin bastırdıkları oy pusulaları ile seçimlere katılırlar.

MADDE 10. — 2972 sayılı Mahallî İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanunun 19 uncu maddesinin ikinci fıkrasının sonuna aşağıdaki hüküm ilave edilmiştir.

«Ancak büyükşehir belediyelerinde, büyükşehir belediye başkanlığı veya büyükşehir ilçe belediye başkanlığı için bağımsız belediye başkanı aday veya adaylarının olması ve seçmenin de bunlardan birine oy vermek istemesi halinde; 18 inci maddenin (b) bendinde zikredilen bağımsız adaylara ait oy pusulasını birleşik oy pusulası ile birlikte kullanabilir. Bu durumda hem parti listesine, hem de bağımsız adaya oy verilmesi çift oy kabul edilmez. Sadece birleşik oy pusulasında bağımsız adaya karşılık gelen aday bir oy eksik almış sayılır.»

MADDE 11. — 2972 sayılı Mahallî İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanunun 3394 sayılı Kanunla değişik 29 uncu maddesinin birinci fıkrasının son bendi aşağıdaki şekilde değiştirilerek bu bentten sonra gelmek üzere bir fıkra eklenmiştir.

«Hallerinde söz konusu organ için boşalmayı takip eden ilk yılın Ekim ayının üçüncü pazar günü seçim tarihi olarak kabul edilir. 27.6.1984 tarihli ve 3030 sayılı Kanuna tabi olan organlarda vuku bulan boşalma hallerinde ara seçim yapılmaz.

Mahallî İdarelerin Genel Seçimlerine bir yıl kala her ne suretle olursa olsun ara Mahallî İdareler Seçimleri yapılamaz.»

(Anayasa Komisyonunun Kabul Ettiği
Metin)

MADDE 8. — Teklifin 8 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9. — Teklifin 9 uncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 10. — Teklifin 10 uncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 11. — Teklifin 11 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği
Metin)

MADDE 8. — Teklifin 8 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9. — Teklifin 9 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 10. — Teklifin 10 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 11. — Teklifin 11 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Sivas Milletvekili Mükerrer Taşcıoğlu ve 3 Arkadaşının Teklifi)

GEÇİCİ MADDE — Siyasi Partiler, bu kanunun 5 inci maddesi ile değiştirilen 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanununun 42 nci maddesine göre önseçime esas tiye listelerinin eksikliklerini tamamlayarak bu kanunun yayımı tarihinden itibaren iki ay içinde 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanununun 10 uncu maddesi gereğince Cumhuriyet Başsavcılığına bildirirler.

MADDE 12. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 13. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(Anayasa Komisyonunun Kabul Ettiği
Metin)

GEÇİCİ MADDE — Teklifin geçici
maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 12. — Teklifin 12 nci mad-
desi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 13. — Teklifin 13 üncü
maddesi aynen kabul edilmiştir.

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği
Metin)

GEÇİCİ MADDE — Teklifin geçici
maddesi Komisyonumuzca aynen kabul
edilmiştir.

MADDE 12. — Teklifin 12 nci mad-
desi Komisyonumuzca aynen kabul edil-
miştir.

MADDE 13. — Teklifin 13 üncü
maddesi Komisyonumuzca aynen kabul
edilmiştir.

